

Skogsstyrelsens åtgärder för att bidra till att miljömålen nås för år 2018

De åtgärder som tas upp i denna ”åtgärdslista” svarar mot regeringsuppdraget om att bistå Miljömålsrådet (M2015/214/Mm) där det framgår att:

”Myndigheterna ska ta fram en åtgärdslista som senast den 1 mars varje år, fr.o.m. 2016, ska publiceras på www.miljomal.se. Listan ska omfatta åtgärder som respektive myndighet avser att genomföra och som bidrar till att öka takten i arbetet med att nå miljökvalitetsmålen och generationsmålet. Åtgärderna ska vara uppföljningsbara och rymmas inom ramen för myndighetens befintliga resurser och verksamhetsområden. Åtgärderna ska genomföras integrerat i de berörda myndigheterna ordinarie processer och ska förhålla sig till andra relevanta åtgärder och program.”

Åtgärdslistan består dels av nytillkomna åtgärder sedan 2017 men även pågående och avslutade åtgärder listas. Flera av de pågående och avslutade åtgärderna återfinns även i den ”plan för åtgärder för perioden 2016-2019” som svarar mot regeringsuppdraget om hur myndigheten ska verka för att nå miljömålen (M2015/2633/Mm).

Skogsstyrelsens nytillkomna åtgärder 2018

- Integrera ekosystemtjänster i Skogsstyrelsens verksamhet och beslut
- Genomföra nationell strategi för formellt skydd av skog
- Öka omfattningen av naturvårdande skötsel i skyddad skog
- Påbörja arbetet med nyckelbiotopsinventering i hela landet
- Gröna jobb
- Grip on Life

Skogsstyrelsens pågående och avslutade åtgärder från 2017 och 2016

- Undersöka och implementera metod för effektivare styrning i det ordinarie planeringsarbetet (pågår)
- Utveckla stöd till Skogsstyrelsens distriktsorganisation inför arbetet med länsvisa åtgärdsplaner för miljömålen (pågår)
- Fortsätta och utvecklade sektors- och objektsdialoger (pågår)
- Fortsätta och utvecklade hänsynsuppföljningar (pågår)
- Se över interna arbetssättet i vilka delar behövs/finns möjlighet till anpassning till utökat landskapsperspektiv och grön infrastruktur (pågår)
- Följa upp och sammanställa data om frivilliga avsättningar (pågår)
- Se över och utveckla indikatorer och uppföljningsmått i Levande skogar (pågår)
- Lyfta skogsproduktionens medverkan till att uppfylla miljömålen (pågår)
- Utveckla miljökraven vid upphandling (pågår)

- Fortsatt samverkansprocess om nyckelbiotoper (pågår men överförd till Miljömålsrådets åtgärdslista för 2018)
- Implementera och vidareutveckla målbilder för god miljöhänsyn (pågår)
- Verka för ökad tillämpning av hyggesfritt skogsbruk (pågår)
- Verka för ökad omfattning av kompensationsåtgärden askåterföring (pågår)
- Genomföra åtgärder utifrån informationsbehov för god miljöhänsyn (pågår)
- Ta fram rapporten Ekosystemtjänster från den svenska skogen – status och påverkansfaktorer (klart)
- Genomföra en förstudie för att samla kunskap om gallringens miljöpåverkan (pågår)
- Konkretisera målsättningen för ädellövskogens omfattning och innehåll samt undersöka möjligheten att göra en nationell kartering av ädellövskog (pågår)
- Minska myndighetens utsläpp av koldioxid och öka andelen fossilfria transporter (pågår)

Beskrivning av nytillkomna åtgärder

Nedan återfinns kortfattade beskrivningar av de nytillkomna åtgärderna. Skogsstyrelsens åtgärder från 2016 och 2017 finns beskrivna i tidigare års åtgärdslistor.

Integrera ekosystemtjänster i Skogsstyrelsens verksamhet och beslut

Det här ska vi göra

Skogsstyrelsen ska verka för att säkra skogens förmåga att långsiktigt generera ekosystemtjänster och främja synergier i åtgärder för ekosystemtjänster. Åtgärden ska bidra till att integrera ekosystemtjänster i Skogsstyrelsens verksamhet och beslut.

Så här ska vi genomföra åtgärden

Åtgärden genomförs utifrån Skogsstyrelsens rapport om skogens ekosystemtjänster (se avslutad åtgärd ovan).¹ I rapporten har vi identifierat flera viktiga områden där fortsatt arbete är angeläget, bland annat insatser för att öka kunskapen om ekosystemtjänsterna i skogssektorn, fördjupade analyser av vissa tjänster, vikten att integrera bedömningar av påverkan på ekosystemtjänsterna när beslut om verksamheter, åtgärder och styrmedel fattas.

Effekt i miljön vi vill att åtgärden ska leda till

Skogens ekosystemtjänster ska vidmakthållas. Åtgärden ska särskilt bidra till att förbättra förutsättningarna för de ekosystemtjänster som har otillräcklig status. Vikten att ta hänsyn till verksamheters, styrmedels och åtgärders effekter på ekosystemtjänster blir alltmer angelägen när samhället ställer om

¹ Skogsstyrelsens rapport 2017/13, Skogens ekosystemtjänster – status och påverkan

ekonomin till att bli mer cirkulär, och skiftar från att använda fossila insatsvaror till att basera produktionen på biobaserade råvaror.

Åtgärden bidrar till dessa miljömål

Levande skogar samt etappmålet till 2018 om att betydelsen av biologisk mångfald och värdet av ekosystemtjänster ska vara allmänt kända och integrerade i viktiga samhällsbeslut.

Tidsplan för genomförande

Åtgärden genomförs under 2018 men utgör ett långsiktigt utvecklingsarbete.

Genomföra nationell strategi för formellt skydd av skog

Det här ska vi göra

Skogsstyrelsen ska bilda biotopskyddsområden och upprätta naturvårdsavtal utifrån tilldelat årligt anslag. Detta görs utifrån den nationella strategin för genomförande av formellt skydd av skog som reviderades år 2017².

Så här ska vi genomföra åtgärden

Strategin bygger på en värdebaserad ansats som i korthet innebär att det är mer kostnadseffektivt att skydda befintliga värden än att låta dem gå förlorade och sedan försöka återskapa dem.

Strategin är tydlig med att det för ett framgångsrikt arbete med formellt skydd är viktigt att det sker i en anda av öppenhet och dialog med alla inblandade. Genom arbetssättet Nya Komet ges markägarna stora möjligheter att bidra.

Effekt i miljön vi vill att åtgärden ska leda till

Strategin fokuserar på ett värdebaserat bevarandearbete men lyfter även andra värden, som den tätortsnära naturen betydelse för friluftslivet. I strategin sammanvägs även skyddet av värdefulla skogsområden med andra miljö kvalitetsmål, friluftslivets, kulturmiljövårdens, rennäringens och andra samhällsintressen.

Åtgärden bidrar till dessa miljömål

Levande skogar (se även ovan)

Tidsplan för genomförande

Strategin avser tidsperioden fram till 2020

² Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen, Nationell strategi för formellt skydd av skog, reviderad version 2017

Öka omfattningen av naturvårdande skötsel i skyddad skog

Det här ska vi göra

Skogsstyrelsen ska öka omfattningen av naturvårdande skötsel i skyddad skog utifrån tilldelat anslag. Åtgärden berör de områden som Skogsstyrelsen skyddat i form av biotopskydd och naturvårdsavtal.

Så här ska vi genomföra åtgärden

Åtgärden genomförs utifrån en kartläggning av behovet av naturvårdande skötsel. Exempel på detta är behov av skötselåtgärder för att

- återskapa och imitera naturlig störning
- för att bibehålla, återskapa eller imitera hävd
- för att gynna en specifik art

Åtgärden kopplar till Miljömålsrådets samverkansåtgärd *Analys av skötselbehov som en del i arbetet med en strategi för naturvårdande skötsel i skogen*.

Effekt i miljön vi vill att åtgärden ska leda till

Naturvårdande skötsel syftar till att vidmakthålla eller förbättra önskvärda miljötillstånd i områden som ska bevaras, i detta fall formellt skyddad skog.

Åtgärden bidrar till dessa miljömål

Levande skogar

Tidsplan för genomförande

Åtgärden genomförs under 2018 och därefter utifrån tilldelade anslag.

Påbörja arbetet med nyckelbiotopsinventering i hela landet

Det här ska vi göra

Skogsstyrelsen kommer att påbörja arbetet med nyckelbiotopsinventering i hela landet under 2018.³

Så här ska vi genomföra åtgärden

Det är viktigt att skapa förutsättningar för att genomföra nyckelbiotopsinventeringen med hög kvalitet och acceptans samt erbjuda möjligheter för områdesskydd på nyckelbiotopsrika brukningsenheter. Inventeringen kommer därför att genomföras utifrån tidigare erfarenheter och pågående metodutveckling samt Miljömålsrådets samverkansåtgärd om *Samarbete kring utveckling av inventering av skogslandskapets nyckelbiotoper*.

Effekt i miljön vi vill att åtgärden ska leda till

Genom att ha ändamålsenliga beslutsunderlag kan miljöarbetet skogen generellt sett förbättras. Nyckelbiotopsinventeringen kan ge underlag för både

³ När regeringen har fattat beslut om uppdraget

beslut om formellt skydd, frivilliga avsättningar och utformning av miljöhänsyn vid skogsbruksåtgärder. Den kan också ge underlag för fysisk planering och beslut i tillståndsärenden samt information och kunskapsspridning om skogens naturvärden. Sammantaget medför detta minskad habitatförlust.

Åtgärden bidrar till dessa miljömål

Åtgärden bidrar till Levande skogar samt Ett rikt växt- och djurliv men i varierande grad även till andra miljö kvalitetsmål.

Tidsplan för genomförande

Det aviserade uppdraget avser perioden fram till 2027

Gröna jobb

Det här ska vi göra

Vi ska främja att arbetssökande får prova på arbetsuppgifter inom de gröna näringarna genom insatser för t.ex. naturvård och skötsel. Målgruppen är nyanlända och personer som varit utan arbete en längre tid.⁴

Så här ska vi genomföra åtgärden

Åtgärden genomförs i samverkan med flera myndigheter inklusive Arbetsförmedlingen. Exempel på insatser är bland annat att rusta upp det statliga ledsystemet, sköta skyddad natur och bekämpa invasiva arter samt genomföra inventering av vägtrummor, artrika vägkanter och kalkällor.

Effekt i miljön vi vill att åtgärden ska leda till

Inom naturvård och markvård finns arbetsuppgifter som kan utföras av personer med kortare utbildning. Dessa insatser ökar tillgängligheten till naturområden vilket skapar bättre förutsättningar för friluftsliv och rekreation samt att vidmakthålla eller förbättra önskvärda miljö tillstånd i områden som ska bevaras.

Åtgärden bidrar till dessa miljömål

Ett rikt växt- och djurliv, Levande skogar, Levande sjöar och vattendrag, Grundvatten av god kvalitet

Tidsplan för genomförande

Regeringsuppdraget omfattar perioden fram till 2020.

Grip on Life

Det här ska vi göra

Projektet Grip on Life har fokus på våtmarker och vattendrag i skogslandskapet ska utveckla metoder och verktyg för att förbättra miljön och

⁴ Se regeringsbeslut N2017/07501/KSR, Uppdrag att tillvarata jobbpotential inom de gröna näringarna

förutsättningarna för de djur och växter som finns i och kring Natura 2000-områden.

Så här ska vi genomföra åtgärden

Utpekade projektområden är olika Natura 2000-klassificerade vattendrag med avrinningsområden i de sju län⁵ som deltar i projektet. Projektet är uppdelat på fyra teman:

- Genomföra prioriterade åtgärder såsom bättre hänsyn, restaureringar och bättre samverkan inom Natura 2000 (PAF) i Sverige
- Inhämta och öka kunskap om olika arbetssätt för att kunna restaurera, men också för ett uthålligt nyttjande av naturresurser.
- Tillämpa ny kunskap och nya arbetssätt i de utpekade områdena och miljöerna.
- Bättre samverkan mellan myndigheter och organisationer för effektivare arbetssätt, men också söka pengar för att utöka arbetet till andra miljöer och geografiska områden.

Projektet genomförs i samverkan med Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten samt berörda länsstyrelser och andra samarbetspartners.

Effekt i miljön vi vill att åtgärden ska leda till

Syftet med Grip on Life är att förbättra den gröna infrastrukturen och stärka förutsättningarna för utpekade naturtyper och arter inom Natura 2000 områden i Sverige.

Åtgärden bidrar till dessa miljömål

Levande sjöar och vattendrag, Myllrande våtmarker, Levande skogar

Tidsplan för genomförande

Projekttiden är sex år.

⁵ Västerbotten, Jämtland, Västmanland, Jönköping, Kalmar, Blekinge, Halland